

Raadsvergadering : 9 juli 2024

Voorstelnummer : Z-20-075987/D/24/330691

Onderwerp : **Raadsvoorstel beleidsnotitie actualiseren zonneparkenbeleid**

Stadskanaal, 21 juni 2024

Beslispunten

1. De beleidsnotitie actualiseren zonneparkenbeleid vast te stellen.
-

Aan de raad

Inleiding

Gemeente Stadskanaal heeft een doelstelling om in 2050 100% energieneutraal te zijn. Om dit te bewerkstelligen hanteren wij een berekening dat er in 2050 ongeveer 600 megawatt (MW) aan opwek van duurzame energie binnen onze gemeente nodig is. In de Regionale Energie Strategie Groningen 1.0 (RES 1.0) hebben wij daarom voor 2030 een bod gedaan van afgerond 0,45 TWh (ongeveer 450 MW). Grootschalige wind op land sluiten wij uit binnen onze gemeentegrenzen, daarom is zon op land een belangrijke pijler om deze doelstelling te halen. In 2024 is er in de gemeente ongeveer 300 MW aan zon op land vergund, waarvan 150 MW gerealiseerd. Provincie Groningen heeft aangegeven dat wij onze restambitie van ons RES 1.0 bod nog door middel van grootschalige zon op land in de oplaadzone kunnen realiseren. Dit komt neer op een restambitie van ongeveer 150 MW aan grootschalige zon op land.

Ons huidige beleid voor zon op land is in 2018 door u vastgelegd in de gebiedsvisie Stadskanaal op Zon. Hierin zijn de huidige spelregels en procedure vastgelegd voor initiatieven over de maatschappelijke en landschappelijke inpassing. Bij de vaststelling van de gebiedsvisie heeft u ook een evaluatiemoment afgesproken zodra er 100 MW vergund zou zijn. Naar aanleiding van dit eerste evaluatiemoment is de ruimtelijke visie oplaadzone Stadskanaal in 2019 tot stand gekomen en door u vastgesteld, om zodoende een concrete invulling te geven aan de landschappelijke inpassing door zoekgebieden (de oplaadzones) aan te wijzen voor grootschalige zon op land. In 2021 is een tweede evaluatie uitgevoerd op de gehele gebiedsvisie Stadskanaal op zon.

Voor zowel 2022 en 2023 hebben wij een pauzejaar afgekondigd voor nieuwe aanvragen, vanwege voornamelijk netcongestie en onduidelijkheden in de ontwikkelingen van provinciaal beleid. De aanbevelingen uit de evaluatie zijn nu verwerkt in deze beleidsnotitie. Daarnaast is er landelijk en regionaal (RES Groningen) de afgelopen jaren veel kennis en ervaringen opgedaan over hoe een zonnepark een minder monofunctionele vorm van ruimtegebruik in kan nemen. In plaats daarvan kan een zonnepark juist een meerwaarde voor de omgeving zijn zowel voor de inwoners en voor de natuur. Als gemeente omarmen wij deze ontwikkeling en de opgedane kennis. Met deze beleidsnotitie actualiseren wij daarom ons zonneparkenbeleid op basis van vijf thema's:

1. De zonneladder en meer ruimte voor lokale initiatieven,
2. participatie en lokaal eigendom,
3. multifunctioneel ruimtegebruik,
4. het toevoegen natuurwaarde,
5. en de maatschappelijke tender procedure.

Beoogd effect

Het zonneparkenbeleid Stadskanaal op Zon actualiseren door middel van de beleidsnotitie.

Met ons zonneparkenbeleid werken wij aan onze doelstelling in energieneutraliteit (Sustainable Development Goals (SDG) 7 - betaalbare en duurzame energie), en het mitigeren van klimaatverandering (SDG 13 - klimaatactie).

Met de voorgestelde aanpassingen zetten wij daarnaast ook in op het bevorderen van de biodiversiteit bij het ontwikkelen van zonneparken (SDG 15 - leven op het land), en de omgeving laten meeprofiteren van een zonnepark (SDG 17 - Partnerschap, financiële inclusie).

Argumenten

1.1. In de nota duurzaamheid 2024-2028 is opgenomen dat wij met een voorstel komen voor het actualiseren van ons zonneparkenbeleid.

1.2. Voor zowel 2022 en 2023 hebben wij een pauzejaar aangekondigd op nieuwe initiatieven voor zonneparken. Met het aflopen van deze pauzejaren is dit een natuurlijk moment om ons zonneparkenbeleid te actualiseren. Met de netverzwaring (o.a. het 380KV station bij Ter Apelkanaal; oplevering verwacht in 2027) wordt verwacht dat er in de toekomst wel weer ruimte komt op het net voor zonneparken. Hiermee is het aflopen van de pauzejaren een passend moment voor actualisering van ons beleid.

1.3. De aanvullende beleidsvoorwaarden in deze beleidsnotitie zijn daarmee leidend voor ons zonneparkenbeleid. Wij leggen deze beleidsnotitie als actualisatie op ons zonneparkenbeleid Stadskanaal op Zon.

1.4. Met het opnemen de zonneladder en meer ruimte voor lokale initiatieven, en het toevoegen van natuurwaarde harmoniseren wij ons beleid voor zonneparken met andere overheden, de opgedane kennis en 'best-practices' in RES Groningen, en de gedragscode voor zon op land.

1.5. Door het opnemen van aanvullende beleidsvoorwaarden voor proces- en financiële participatie geven wij nadere invulling aan de 'maatschappelijke inpassing', conform de aanbevelingen uit de evaluatie van ons zonneparkenbeleid in 2021.

1.6. Met het opnemen van de aanvullende beleidsvoorwaarden voor financiële participatie wordt het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom bij nieuwe zonneparken in ons beleid vastgelegd.

1.7 Het toepassen van de maatschappelijke tenderprocedure was een van de uitkomsten van de evaluatie in 2021. Met het werken met een maatschappelijke tenderprocedure kunnen wij meer regie verkrijgen op de gewenste kwaliteiten van een grootschalig zonnepark zoals deze in de beleidsnotitie worden vastgesteld: dat een zonnepark een meerwaarde voor de inwoners en de natuur in de omgeving oplevert.

In verband met de onduidelijkheid over de provinciale beleidswijziging voor zon op land is dit onderwerp niet in het voorstel van de opiniërende behandeling opgenomen. Inmiddels is er wel duidelijkheid over dit provinciale beleid, daarom is de maatschappelijke tender procedure in de beleidsnotitie opgenomen.

Een maatschappelijke tender komt erop neer dat voorstellen voor een project voor een bepaald gebied of locatie met elkaar worden vergeleken. De voorstellen van verschillende initiatiefnemers worden aan de hand van vooraf bepaalde en bekendgemaakte objectieve criteria gescoord. De maatschappelijke tender is een van de methoden die je in kunt zetten om de kwaliteit van projecten te borgen. Het is een methode die past bij een gemeente die kiest voor een stimulerende en aanjagende rol bij het realiseren van lokaal eigendom en het toevoegen van natuurwaarde.

1.8. Wij hebben naar aanleiding van uw opmerkingen en vragen bij de opiniërende behandeling op 22 april jl. de beleidsnotitie redactioneel aangepast met betrekking tot energiecoöperaties en de anterieure overeenkomst.

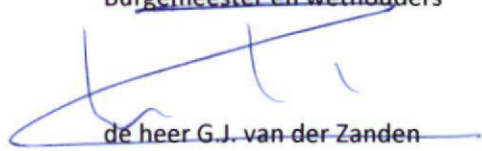
Aanpak/uitvoering/voortgang

Na vaststelling van de beleidsnotitie actualiseren zonneparkenbeleid gaan wij over tot uitvoering binnen de door uw vastgestelde kaders. Wij zullen een maatschappelijke tender voorbereiden voor 2025 om invulling te geven aan onze ambities.

Bijlagen

Bijlage 1 – Beleidsnotitie actualiseren zonneparkenbeleid

Burgemeester en wethouders

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'G.J. van der Zanden', written over a horizontal line.

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'K. Sloots', written over a horizontal line.

de heer K. Sloots
burgemeester